Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 90 (10.473). Львів, неділя 26. квітня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—3 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

якраз під Великдень оба [illegible] тавники польської влади і наставники польської поліції вибралися на „креси“. Віцемін. Тугут відвідав Полісся, а ком. Борженцкі відбув подорож по Галичині, заглядаючи до Львова, Тернополя і Станиславова.

Подорож ком. Борженцкого має здебільшого службовий характер. Без сумніву його завданням було не так перевірювати діяльність поліції, як радше засягнути інформацій про положення в краю, та ця подорож з природи річи усувається зпід нашої обсервації. За те загальнійше, визначно політичне значіння мають відвідини віцепрем. Тугута, голови секції для тзв. національних меншостей при політичнім комітеті Ради міністрів, формального „кресового“ магараджі.

Віцепрем. Тугут взяв на себе обовязок упорядкувати відносини на „кресах“. Минуло пів року. Цілий світ перейшов велику скалю змін і перемін, а на „кресах“ все лишилося по старому. А коли й змінилося, то хіба на гірше. Не тільки не зроблено ані одного позитивного кроку для розвязки наболілої „кресової“ проблеми, не тільки не припинено чисто кольоніяльної політики, але п. Тугут навіть не старався пізнати реформованих ним на словах відносин з автопсії. За пів року п. Тугут зявився тільки раз у Вильні, щоби побенкетувати серед тамошніх носіїв влади і „кресових“ поміщиків та виголосити довшу „ліберальну“ промову для... Европи, а отсе другий раз відвідав Полісся.

Останні відвідини відбулися серед незвичайної атмосфери і небувалих декоративних прикрас. Якраз напередодні відвідин п. Тугута відбулися на Волині, Поліссю й Білоруси масові труси й арешти в супроводі відомих вже загально приломів. Якраз в роковини минулорічних арештів, коли в тюрми запроторено сотки селян, яких нещодавно в значній частині звільнено від вини і кари перед апеляційним судом в Люблині, — відбулися нові масові арешти. Вязнено на право і ліво селян, робітників, інтелігентів, запроторено в тюрми тисячі людей, бо викрито ні менше — ні більше, тільки „диверзійно-бандитський заговір“.

Одначе слід признати, що по останніх арештах змінено дещо методи. Досі всі Українці на всім просторі західно-української території були „большевиками“, з якими боролася польська влада, очевидно, для добра Европи. Тепер же признано, що таке узагальнювання українського населення може в теперішній стадії викликати небажане враження. Тому розділено „козлів від овець“ і остання тактика великодержавців і польської преси йде по лінії розподілу арештованих. Мовляв, тепер вже польська влада не бореться з українським національним рухом, не гнобить українського населення, але — як голосить „Жиціє Волиня“ —

„виступає єдино і виключно проти большевицького заговору, який в рівній мірі є небезпечний як для самої Польщі, так і для Франції, Чехословакії, Швайцарії, Англії чи Голяндії. Викритий в останньому часі диверзійно-бандитський заговір свідчить про виразний розлам одностайного донедавна табору української фронди на два ворожі супроти себе табори“.

З цього бачимо, що з моменту останніх арештів признано відповідною тактику розламу. З одного боку виступає вповні вдоволене з істнуючого режіму українське населення, а з другого „більшовики“, „бандити“ і „диверзанти“, які за гроші Комінтерну загрожують не лише Польщі, але й цілій Европі.

А що „кресове“ населення вдоволене істнуючим режімом, про це свідчать не тільки промови й приводжені на соймовій арені факти українських і білоруських послів, не лише вся українська преса, наскільки на це дозволяє нечувано сувора і часто безглузда цензура, але цю обставину підкреслює й польський соймовий посол Ст. Воліцкі у варшавськім „Роботнік-у“ (ч. 107 з 19. ц. м.) в статті „З Диких Піль кресових“. Він пише:

„Уряд, занедбуючи свої обовязки супроти східних посілостей, зволікає з направою фатальних під кожним оглядом відносин на тих землях. Окраїни ждуть, але терпеливість має свої границі“.

Замість населенню дати легітимації, щоби воно могло добути хоч сяку-таку свободу рухів, щоби могло віддатися зарібкуванню,

„населення понумеровано попросту як худобу. Людина втратила тут своє прізвище, а за те одержала зі староства нумер. Справа видалювання людей з границь держави досі не є вирішена. Поле соток людей спочиває в руках старости“.

На доказ благоденствія населення під високою рукою польської адміністрації пос. Воліцкі приводить цілу низку фактів. Та це вже в нас таке буденне явище, що ми пропустимо ці докази щасливости. Фактом є, що „уздоровлення кресів“ поступає вперед.

„Маєток Школьна — як каже тойже пос. Воліцкі — на чолі з відомим ендеком, шкільним інспектором Снежком, видала відозву до селян, щоби не підписували шкільних декларацій, що торкаються шкіл для національних меншостей, бо не одержать від держави землі, пільг і будуть платити більші податки“.

І так in infinitum. Тому й раціональним є поділ „кресового“ населення на вдоволених і невдоволених, на льояльних підданців і „бандитів“.

Очевидно, хтось мусів заманіфестувати те вдоволення.

Тому то перед приїздом п. Тугута заінавгуровано в такій столиці як Рівне зїзд української народньої партії (дрібненька повітова група Оскілка) і тимчасової білоруської ради (теж анальогічна, гусільнична установа). Очевидно, цей „величавий зїзд“ ухвалив недовіря українському і білоруському клюбові в польськім соймі і постановив взятися до політичної акції на основі беззастережної льояльности.

Значіння нового французького уряду.

Несподівані три прізвища. — Дорогою ціною. — Стриманий настрій. Програма і засоби.

Якби найшовся який політик рік тому, настільки передбачуючий, що сказав би про можливість приходу до влади у Франції кабінету, складеного з таких трьох людей як Пенлеве, Бріян та Кайо — назвали би його божевільним. У добі, коли навіть націоналістична політика Пуанкаре скінчилась невдачею, ніхто у Франції не зважився би кликати на поміч імен, що звучали немов нарута над національними ідеалами.

Але болючі досвіди, за які держава мусить платити найбільше очевидною ціною: — грошем, який здирає разом зі шкурою громадян, — є в політиці часто доцільніїші, ніж ті, за які мусить платити кровю на полі битви. Націоналістична бадьорість Пуанкаре і радикальний оптимізм Ерріо були так довго добрі, як довго тривала надія, що вони зміцнять державний скарб, знесилений повоєнними довгами. Нещастям французької політики було те, що вона надто сліпо вірила у правильні сплати воєнних відшкодувань Німеччиною.

Коли по офіціяльній декларації нового уряду правиця інтерпелювала Пенлеве, як він міг допустити до кабінету особу Кайо, недавно обвинувваченого в державній зраді, Пенлеве відповів супокійно, що його завданням було заступити всі міністерські місця найбільш відповідними людьми. Прийшов мент, коли в обличі спільної небезпеки: економічної руїни — стримали своє особисте обурення найзавзятіїші вчорашні вороги. Гостра критика нового уряду не припинилась. Преса задержала лише мінімальні форми чемности. Публична опінія стримує свій осуд до перших вислідків праці нового кабінету. І в такім самім стриманім настрою склав програму наміреної праці новий премієр Пенлеве. Характеристичне те, що в ній нема натяків на помилки попередників. Новий кабінет самим своїм складом, єднаючи уа-

ких непримиримих особістих ворогів як Бріяна та Кайо, хоче дати доказ якнайкращої волі, щоби втихомирити партійні пристрасти.

Загальні напрямні політичної програми лишились на словах ті самі: забезпека Франції, санація фінансів, загальне розброєння, добросусідські взаємини, похвала женевського протоколу... Але на ділі — зовсім инші засоби. Уряд Пенлеве вже почав порозумівятись з німецьким урядом, не чекаючи аж Німеччина стане членом Ліґи Націй. Буджет на 1926 р. має бути оснований виключно на внутрішніх податках, а не обрахований на чужі борги. „Л' Ер Нувель" орган, що висловлює думки цього уряду, пише у передовиці: „Прихід кабінету Пенлеве-Бріян-Кайо означує з величньою ясністю волю Франції залишитись вірною великому ідеалові виборів з 11. мая 1924 р. Пенлеве висловив в неодній своїй промові палке бажання спрямувати край на шлях людяної та благородної діяльности у світі. Бріян є тим, хто переводив порозуміння у Вісбадені; у Кан (Cannes) він піддав плян широкого европейського примирення. Імя Йосифа Кайо звязане з порозумінням 4. листопаду 1911 р., яке простягало шлях для континентального европейського союзу. Всі вони — тріюмвіри пацифізму. Німеччина повинна зрозуміти, що тепер вона не має вже ніяких виправдань, щоби зійти на стежку націоналізму".

Такий кабінет є останньою ставкою на порозуміння зі сусідами і на віру в замирення Европи мирними засобами. Кожний новий може бути або плодом роспуки або складатись з disiecta membra теперішнього. Ідейне значіння кабінету Пенлеве величезне не лише для самої Франції, але й для Европи. Держави, що творили Версальський мир, зважуються підходити до його ревізії, у розумнім передбаченні його страшних наслідків. Нинішні провідники Франції розуміють, що по переможній війні важнійше і важше є витворити умовини нового співжиття з переможеними, ніж накинути їм писані умови, яких треба боронити силою пястука. Ця щирість приголомшує і обурює партії та держави, які ведуть подвійну бухгальтерію справедливости: — одну для себе, другу для поневолених сусідів.

Політичні новини.

Останні хвилини н'мецької аґітації.

Хоча німецькі партії давно вже поділились у своїх ролях, кого хотять мати своїм президентом, симпатії між Гінденбурґом і Марксом хвилюються надалі. В останній хвилині приходять ще звістки, що частина голосів, на які рахував Гінденбурґ, перехилилась на бік Маркса. Голова баварської народньої партії, посол Ляйхт, висловився на зборах проти Гінденбурґа; за Марксом аґітує також баварський клир. Склад останнього французького кабінету повинен також сильно заважити на виборчих настроях у Німеччині.

Криваві сутички в Італії.

У горішній Італії прийшло до кривавих сутичок між фашистами і їх ворогами. У Больонії одного фашиста застрілили. У Генуї вкинуто опівночі бомбу до домівки фашистівської орґанізації. Біля Пістоя міліція зупинила віз, на якому подорожні читали соціялістичний денник „Аванті", в наслідок чого счинили бійку. У Больонії, Местре і Варезе трапилось кілька поважних нападів на фашистів, яких ранили. Багато осіб арештувала поліція.

Невдача переворту в Портуґалії.

Портуґальський заговір був приготований на ширшу скалю. По диктатурі мали відродити монархію. Заговірники користувались великими засобами муніції і захопили кілька дільниць міста. Артилерійський огонь знищив багато державних будинків. На боці заговірників стояли ріжні військові частини. Президент республики мав у критичний мент покинути місто. Ґазети прихильні до революційного руху покищо припинені.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

Довкола українізації.

Характеристичні заяви лідерів урядової партії.

В перших днях квітня відбулося в Харкові пленарне засідання Центрального Комітету комуністичної партії большевиків України. В засіданню взяли участь делеґати з усіх провінціональних центрів України. На пленумі розважали і справу українізації. Обширний реферат на цю тему виголосив наркомосвіти Шумський.

Він ствердив, що українізаційні досягнення так само незначні, як і на полі національної політики. Річ в тому, на думку Шумського, що коли наше селянство цілком українське, то пролетаріят, що відіграв керуючу ролю в революції на Україні (очевидячки большевицькій!) здебільшого російський. В справі „смички" села з містом—селянства з пролетаріятом — найголовнійшу ролю відіграють економічні відносини та досягнення. Але в національних республиках здійснення тої „смички" буде проведене багато швидше, коли у взаєминах пролетаріяту і селянства вживатиметься загальнозрозумілої мови, якою говорить більшість селянського населення.

Над рефератом розвинулася обширна дискусія, в якій вказувано на те, що головною перепоною українізації є аномалія, що партія, яка проводить українізацію, дотепер с а м а не зукраїнізована! В радянських, перш за все центральних установах, великі перепони стрічає українізація в особах т. зв. „спеців". Вони переважно Москалі та ставляться до українізації з о в с і м в о р о ж о. Зїзд станув на становищі, що українізація є одним із найважнійших революційних завдань на Україні. А щоби її успішно провести, треба українізувати перш за все партію. Принято накінець революцію про негайне проведення українізації всього партійного апарату на Україні.

Мабуть передбачаючи розвиток дискусії про українізацію на найблизшому пленумі Центрального Комітету КП(б)У, орган тої партії „Комуніст", (виходить на російській мові) не довго перед засіданням присвятив справі українізації пильнійшу увагу та сам признав, що темп українізації за повільний і що саме тепер наступив на Україні такий історичний момент, коли всій робітничій класі України а в першу чергу її партії доводиться гостро поставити перед собою проблєму мови.

Голова уряду Чубар заявив ще перед зїздом на партійній губерніяльній конференції в Київі таке: „Ми не можемо допустити до того, щоби у нас на Україні була одна мова для селян: українська — а друга „комуністична" російська для робітників і комуністів".

Та є крім усіх повищих ще одна причина, яка примушує пануючу на Україні по суті російську партію КП(б)У проводити „ударним порядком" українізацію навіть у своїх рядах. Про неї пише дуже ясно київський „Більшовик" (з 12. IV): „Українізація, розпочата комуністичною партією большевиків все більше і більше розгортається і відбивається на загально радянському життю. Вона творить цілу низку нових культурних чинників, які при недостачі українізації партії можуть опинитися п о з а п а р т і й н и м к е р о в н и ц т в о м. Власне може статися так, що керма українізації в цілій низці галузок опиниться в антипролетарських антикомуністичних руках. Цього не повинно бути й цього не буде, як що партія сама зукраїнізується, якщо всі члени оволодіють українську мову, якщо всі партійні орґанізації вестимуть перед у справі українізації".

ПАВЛО ЛИСЯК. 3)

Ненадійна стріча.

(спомин.)

(Докінчення.)

Коло Хревту хребет Отриту доходить до найвищої височини і тут при виступі Сяну вривається бистро. Гірська партія сама собою уявляє природну твердиню і такою вона була в перших початках світової війни. Там йшли довгими тижнями криваві бої за „коту 606", і ніхто не в силі порахувати десяток тисячів голов, які тоді впали в цих боях. Ще й сьогодні видко в лісі на кожному кроці сліди страшних тодішніх карпатських боїв. Збіч гори поорана здовж і поперек стрілецькими ровами — тепер вже засуненими і обваленими, деякі-ж частини ліса виглядають так, начеб по них пройшов дикий цикльон... Ніхто не в силі опертися страшному враженню, коли нагло побачить перед собою величезні частини ліса з мертвими ялицями, котрих верхи ще й тепер порозщіплювані так, начеб з них хто хотів поробити мітли. Це так густий град шрапнелів і гранат „обробляв" днями і ночами тихий до того часу карпатський ліс... А крізь сніги і провалля і замерзлі потоки пнялись вгору темні кольони військ... і пропадали в снігах... у карпатських „білих гробах..."

Але покищо ніхто з товариства не знає нічого про це. День напрочуд гарний, немов вимріяний. На небі ні хмариночки. Повітря чисте, аж прозоре, просто скляне. Тому й гори довкола в цілий ряд немов близько перед нами, ось тут перед руками. Роспечена земля дише пяною літньою жагою і ми всі трохи пошоломлені і з гострими ударами у висках, але з головами легкими немов перце — поваґом піднімаємось вгору... Вже стежинка впадає в тьмавий отвір бору... Видко ліворуч вдолі кусень срібної стяжки Сяну. Ріка повертає круто вбік і немов скорчений палець руки вдзьобується в гірський провал. Там вона і пропадає — кидаючи на прощання мерехтіння мінливої луски... Зате північний рубець обрію виглядає зовсім, як величава театральна ґалерія. Тут — одно вглиблення, густе, темне, аж смараґдове і в ньому на подобу ластівячих гнізд купка бойківських хатин. Це село — сховане в одній льожі і дивиться цікаво на широку рівнину вдолі. І знов — друге таке саме село і в такій же льожі. А потім третє і четверте. Здається, — якби була чарівна сила, можнаб скочити з Отриту на протилежний бік понад безмежну площину піль низько вдолі і звідтам знов назад...

Тимчасом решта товариства вже давно пропала в лісі. Пускаюся здоганяти їх. Роспалена голова прохолоджується. Думки стушовуються, — а густий бір зачинає важко промовляти... Чи чуєте?... Верхами ліса промайнув сильний подув вітру. І враз з німих грудей соток і тисячів ялиць видирається на світ сумний, жалібний, дріжучий стогін. Від нього кров у жилах мерзне. Стрівожений зір шукає оперта довкола. А тимчасом мабуть хтось гонить скоро прожогом десь за плечима... Ясні проміння ґубляться в сутінках між муром дерев... Мимохіть приспішуєш хід...

Зліва сутінок щораз більше прояснюється. Дерева рідшають і спровола з поза них зачинають виглядати якісь невиразні знаки. Через кілька хвилин — таємниця прояснюється. Це кладовище. Одно з безчисленних военних кладовищ, що і досі остались видимими знаками страшного военного лихоліття, яке так довго мучило нашу землю. На склоні гори, нахиленім до південного сходу — кременистім і широкім, простяглись непроглядні ряди невеличких, одноманітних хрестиків. Ці хрестики повстромлювані в землю в рівних відступах від себе і творять на всі боки, куди тільки глянути — прості лінії, немов на грудях...

Так отже тут сплять вічним сном сотки молодих людей?... Хто вони, які, звідки, чому?... Стадо думок, немов чорні галки, налітають нагло з усіх усюдів на голову... Але все таки якась по рабськи таємна злорадність нашіптує до вуха: „А бач!... Тамті тут... А ти?..." І справді. Яке диво, що ще хтонебудь виховався досі?! Ба! Але чому одні вихоналися, а тисячі і міліони инших на віки погибли?... Ось страшне питання, яке і собі нагло виривається із глибин душі. Сотки цих могил, які тут простяглись довкола, криють під собою стількиж або й більше недавно ще живих, молодих тіл. І вже ніколи, ніколи ні одно з них не буде між нами... Всі мрії, всі бажання, всі замисли, пристрасти і сподівання — все те на віки пропало... Чужий, дикий, ненажерний молох скосив їх — а чому, завіщо?... Чи хтонебудь із них у мент смерти думав про це?... Дивіть! Вся природа довкола живе. Високо в небесах маячить ледве помітна точечка. Це мабуть яструб... А під ногами: зелені пальці листків хитаються тихо під подувом вітру. І все инше. Все достоту тут живе, пяне від втіхи самим існуванням, а тільки... І знов думка, немов хворий привид повертає до попереднього...

Пригляньмося близше... Деякі хрестики вже зачинають хилятися вділ. На багатьох — вітер, слота і сніг постирали напис. О! цього кладовища ніхто не стане плекати... Заждіть: ще трохи, ще деякий час і помало всі хрестики позростають у землю. Згодом і написи зітруться, а ще згодом ліс мабуть сам засіє зелену грунь і тут, де було кладовище, зачнеться нове життя... — молоді ялички... Так воно буде...

Ось!... Збоку заходить виступ ліса. За ним далі кладовище. Тут споміж купки ялиць — одна яличка, начеб з цікавости вибігла з ліса на рівну площу подивитися: що діється і що робиться довкола?... Сама росла, пишна, густа, крислата... Під нею також могила... і я без надуми сідаю поруч...

Зір мимохіть паде на малу табличку, прибиту до хрестика... Що воно?... Зриваюся на ноги... Так, справді!... На табличці виписане латинкою імя і назвище і день смерти добровольця Степана Крутія, такого то полку і такої компанії... і більш нічого.

І я машинально повторюю імє Крутій, і немов на зяві нагло звижаю перед собою стать погибшого товариша... як живу... як живого...

А він там лежить і досі!...

Наведені слова з „Більшовика" ще раз підтверджують те, що ми вже нераз писали, а то: українізація переростає та поборює на Україні всі штучні тами і росте зовсім стихійно, не зважаючи на ніякі партійні чи инші нормуючі осередки. Не диво отже, що урядова партія, а також урядові чинники остаються все позаду неї та стараються її опісля здогнати. А догонити її треба, бо це наказує партійний і державний інтерес. Якщо її не доженеться, то вона опиниться в руках позапартійних національно свідомих, а далеко не більшевицьких українських елементів. І більшевицька партія зовсім слушно саме того й боїться.

Що теперішні українізаційні відносини на Україні, коли взяти пануючу партію і підчинені їй непартійні маси, дивоглядні — про це теж явно висловлюється цитований „Більшовик": „Не можна жалуватись на те, що українська книжка чи українська газета відчуває недостачу читачів. Ні, попит на українські видання, книжки і газети збільшився останніми часами в десятеро, появляються все нові та нові видання. Але на жаль багато комуністів обходиться ще без української газети, без української книжки і не тільки обходиться, але їх оминає. Це діється наслідком того, що вони ставляться до українізації несеріозно".

Лідери КП(б)У все підкреслюють, що найдіяльнійшими українізаторами по всіх установах є їх члени комуністи, а наведений цитат стверджує щось зовсім протилежне. Виходить, що той національний шовінізм, який закидували члени КП(б)У укапістам, є цілком природним і зрозумілим явищем у більшости членів КП(б)У. Ріжниця тільки в тому, що укапісти були „заражені" українським „шовінізмом" а в даному випадку мова йде про московський шовінізм.

Колись на Україні була панська, російська мова і хахлацька, мужицька. Нині, ствердив Чубар, є на Україні „комуністична" замісць панської та українська замісць мужицької мови.

Ми читали вже навіть про репресії за невиконування українізаційних декретів, а все одно тепер довідуємося, що й репресії не причинилися до українізації „спеців" від всяких радустанов і „спеців" від комунізму. Побачимо, чи останні постанови пленуму КП(б)У про приспішення темпу українізації серед комуністичного „авангарду" України будуть здійснені без репресій чи ні. **В. М.**

Як переведено шкільний плебісцит?

Виказ громад, які внесли шкільні декларації з домаганням української мови навчання:

Повіт Збараж.

1) Баззриниці внесено 42 декларацій за 58 дітей. 2) Чорний Ліс (присілок до Базриниць) 15 декл. 26 діт. 3) Березовиця мала 25 декл. 36 діт., (з байдужности не всі відписали). 4) Вовобівка 51 декл. 72 діт. 5) Гниліці 73 декл. 107 діт. 6) Гниличики 40 декл. 50 діт. 7) Голощинці 33 декл. 47 діт. 8) Голотки 31 декл. 43 діт. 9) Гущанки 39 декл. 50 діт. 10) Глубічок малий 9 декл. 13 діт. 11) Добромірка 76 декл. 82 діт. 12) Доброводи 128 дек. 171 діт. 13) Залуже 60 декл. 71 діт. 14) Занубинці 43 декл. 54 діт. 15) Збараж (місто) 114 декл. 186 діт. 16) Іванчани 43 декл. 59 діт. 17) Івашківці 14 декл. 16 діт. 18) Капустинецький ліс (присілок) 9 декл. 13 діт. 19) Кійданці 59 декл. 74 діт. 20) Климківці 39 декл. 48 діт. 21) Клебанівка 60 декл. 80 діт. 22) Козярі 36 декл. 43 діт. 23) Кошляки 119 декл. 156 діт. 24) Кобилє 79 декл. 100 діт. 25) Красносільці 63 декл. 89 діт. 26) Курівки 39 декл. 53 діт. 27) Лисичинці 56 декл. 66 діт. 28) Лозівка 44 декл. 58 діт. 29) Лубянки висші 142 декл. 148 діт. 30) Лубянки низші 96 декл. 121 діт. 31) Медин 84 декл. 139 діт. 32) Нове село 40 декл. 54 діт. 33) Новики 40 декл. 58 діт. 34) Ободівка 25 декл. 32 діт. 35) Опришівці 30 декл. 43 діт. 36) Охримівці 55 декл. 77 діт. 37) Івальчинці 44 декл. 55 діт. 38) Пеньківці 39 декл. 66 діт. 39) Просінці 17 декл. 28 діт. 40) Розношинці 44 декл. 58 діт. 41) Романове село 52 декл. 72 діт. 42) Скорики 62 декл. 72 діт. 43) Синява 31 декл. 42 діт. 44) Сінягівка 48 декл. 75 діт. 45) Стрилівка 43 декл. 50 діт. 46) Сухівці 37 декл. 48 діт. 47) Тарасівка 18 декл. 24 діт. 48) Теплинка 64 декл. 81 діт. 49) Токи 108 декл. 134 діт. 50) Шельпаки 51 декл. 66 діт. 51) Шили 87 декл. 103 діт. 52) Черниківці 139 декл. 178 діт. 53) Верняки (присілок Черниховець) 27 декл. 35 діт. 54) Чумалі 24 декл. 41 діт. 55) Ящівці (село в більшости польс.) 22 декл. 28 діт.

Разом внесли **2833 декларацій за 3888 дітей.**

Надто внесли декларації почтою: Білозірка і Капустинці, а невідомо скілько декларацій внесено в Збаражі. З байдужности не внесли: Чагарі, Старий Збараж, села Валяхівка, Грицівці, Заруде, Зарудечко, Кретівці і Нетреба як чисто польські кольонії, декларацій не вносили.

Тепер ведеться у збаражському повіті таке стверджування правильности декларацій. Шкільний інспектор в Збаражі видав обіжник до всіх управителів шкіл в повіті, де наказує їм скликувати до шкільних канцелярій батьків та опікунів, які внесли шкільні декларації, списувати з ними ріжні протоколи та жадати від них оригінальних метрик. Наслідком такого обіжника в Глубічку малім управитель школи Казимір Яворек при списуванню протоколів жадав під грозьбою строгої кари метрик дітей або відкликання декларацій. Управитель школи в Красносільцях викинув зі школи діти Стефана Таращука і Миколи Боєгівара з Глубічка малого, за те, що відписали українські декларації. На жалобу Степана Таращука заявив шкільний інспектор з Збаражі, що сам наказав викинути діти зі школи. В Зарубінцях списував дня 31. III. 1925 року управитель школи Войнешук протоколи з тими, які внесли декларації, жадав від кожного з окрема метрики дітей або грошей за метрику, а від Теклі Деркач, якої дитина є від довшого часу важко хора, зажадав заведення декларації під загрозою великої гривни за непосилання дитини до школи. Такою погрозою приневолив Теклю Деркач, Прокопа Наконечного, Палажку Сторож і Томка Будника до підписання якогось паперу, що мало означати — відкликання декларацій. В Кійданцях управитель школи Марян Гавронські рівнож списуючи протоколи з декларантами, грозив криміналом та жадав метрик дітей, вкінці заявив, що кожний, хто підписав декларацію, буде платити місячно на удержання учителя української мови і тому взивав, щоби батьки відкликали внесені декларації, а оминуть непотрібних оплат. Були при тім: Анна Бедначук, Марія Тофіль, Андрій Королюк, Галька Волошин, Петро Осадчук і Лев Яворський. В Залужу стягнув управитель школи Щепановскі до протоколу під загрозою гривни навіть старого чоловіка Федька Микиткія — від 3 літ спаралізованого — якого треба було принести; жадав рівнож оригінальних метрик дітей або грошей за метрику. В Добриводах учитель Маатеуш Тровновскі стягуючи людей до протоколів кричав, що той, хто розпочав акцію в справі внощення шкільних декларацій, буде сидіти в криміналі. Загрозою кари приневолював людей, щоби підписувалися, не говорячи, під що йде той підпис. Свідок: Іван Бабій. До Анни Чорної говорив п. Трояновскі, щоби її муж Ілько Чорний завернув декларацію, бо инакше буде платити гривну, що повторив Ількові Чорному. Надто заявив батькам, що богато з внесених ними декларацій вже уневажнено. Те саме діється і в инших місцевостях повіту.

Ми цікаві, чи п. інспектор накаже таку саму провірку і польських декларацій, бо провірка одних і других опирається на тім самім приписі 8 § міністерського розпорядку з 7. січня 1925 р.

Повіт Жовква.

1. Батятичі 112 декларацій за 154 дітей. 2. Бесіди 35 дек. за 43 д., 3. Блищиводи 35 дек. за 52 д., 4. Боянець 100 дек. за 118 д., 5. Боровє 72 дек. за 101 д., 6. Брище 33 дек. за 48 д., 7. Бутини 84 дек. за 111 д., 8. Рязова 61 дек. за 78 д., 9. Воля жовтанецька 35 дек. за 53 д., 10. Воля висоцька 56 дек. 73 д., 11. Глинсько 72 дек. за 111 д., 12. Гутиско 49 дек. за 84 д., 13. Дальнич 40 дек. за 63 д., 14. Деревня 84 дек. за 125 д., 15. Добросин 82 дек. за 125 д., 16. Доброшів вел. 65 дек. за 102 д., 17. Доброшів малий 40 дек. за 62 д., 18. Двірці 98 дек. за 143 д., 19. Кошелів 27 дек. за 41 д., 20. Крехів 69 дек. за 107 д., 21. Колодно 45 дек. за 56 д., 22. Колоденце 57 дек. за 71 д., 23. Куликів 88 за 135 д., 24. Кулява 51 за 61 д., 25. Купин 105 дек. за 156 д., 26. Купичволя 69 дек. за 90 д., 27. Заморочок 111 дек. за 157 д., 28. Звертів 52 дек. за 64 д., 29. Зіболки 65 за 88 д., 30. Жовтанці 222 дек. за 298 д., 31. Желдець 56 дек. за 87 д., 32. Жолква 77 дек. за 126 д., 33. Любеля 116 дек. за 149 д., 34. Мокротин 108 дек. за 181 д., 35. Майдан 20 дек. за 25 д., 36. Мацошин 47 дек. за 69 д., 37. Мервичі 49 дек. за 79 д., 38. Мости великі 124 дек. за 168 д., 39. Новий Став 32 дек. за 58 д., 40. Нове Село 40 дек. за 52 д., 41. Полини 36 дек. за 65 д., 42. Пристань 91 дек. за 118 д., 43. Пили 48 дек. за 72 д., 44. Печихвости 38 дек. за 49 д., 45. Провала 34 дек. за 56 д., 46. Оплітна блищивідська 7 дек. за 10 д., 47. Руда крехівська 39 дек. за 58 д., 48. Реклинець 73 за 97 д., 49. Туринка 71 дек. за 93 д., 50. Товмач 23 дек. за 35 д., 51. Сопошин 61 дек. за 93 д., 52. Смеречків 53 дек. за 68 д., 53. Сулимів 51 дек. за 66 д., 54. Уднів 26 дек. за 37 д., 55. Фійна 33 дек. за 46 д., 56. Чесники 35 дек. за 59 д., 57. Хитрейки 53 дек. за 74 д., 58. Скварява нова 69 дек. за 91 д.

Разом внесли 58 громад 3.616 декларацій за 5189 дітей.

На загальне число 75 громад припадає 6 громад польських чи то німецьких кольоній.

Не відомо про **11** українських громад, чи вони внесли декларації, а саме: 1) Артасів, 2) Гребінці, 3) Волиця, 4) Вілька кунинська, 5) Зубомости, 6) Надіче, 7) Нагірці, 8) Передриміхи малі, 9) Передриміхи великі, 10) Стримінь, 11) Скварява стара.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Претендент до престола.

Переглядаючи жидівську „Chwil-ю" з 24. квітня, знайшов я дуже цікаву новинку:

„W czasie wczorajszego posiedzenia sejmu podczas przemówienia p. Zdziechowskiego padły na galerji słowa: „Ja jestem królem polskim!" Osobnika przytrzymano i oddano w ręce władz bezpieczeństwa".

Щиру цю справу старається „Chwila" звести до незначної авантури якогось варята, не думаючи про те, що може робить кривду одному з правних претендентів до престола.

А що воно так справді може бути, постараюся панам з „Chwili" доказати.

Прочитавши їхню новинку я зараз же пішов до свого приватного архіву, де зберігаю від непамятних часів переписку з ріжними достойниками. Між иншими знаходяться там під буквою „К" (королі) письма ріжних коронованих і натягнених до коронування голов з цілого світа.

Довго прийшлось мені нишпорити в стиртах листів, заки знайшов те, чого саме було мені потрібно.

Десь у половині квітня 1925 р. дістав я якесь письмо аж з Гібральтару.

По листі бачу, що це не від звичайного смертельника, бо й почерк небуденний і печатка з гербом на ляку.

Але для мене це не така знов дивовижа.

Отвираю лист і бачу, що це якась газета. „The Royalist Times" and „Monarchist", Edited by O. H. T. Watson. Отже якийсь роялістичний часопис в англійській мові.

Я думав уже, що це злобний жарт якогось гібральтарського комуніста, але бачу не так воно мається.

На горі дописано рукою:

„Niech będzie pochwalony Jesus Chrystus! Z powitaniem Paweł-Salwator m. p."

Значить: не комуніст це, коли хвалить Ісуса, а імя якесь королівське.

Перевертаю перший листок і бачу закреслену статтю:

„Monarchist and Communist Revival in the Polish Republic" (Монархістичне і комуністичне відродження в Польській Республиці).

Зараз на початку статті є слово „Prince", коло нього зірка, а на долині дописка:

„Książę Paweł-Salwator Rjdelski z Pisłów, potomek króla Bolesława II."

Тепер я вже зрозумів.

Ще один з претендентів до польської корони, пригадав собі братий нарід і хоче завзалегідь навязати з ним за моїм посередництвом контакт.

А що за нюх! Правдиво королівський! Знає, що Українцям у Польщі більше нічого до щастя не бракує тільки короля і звернувся до них, через таку впливову особу як я.

При кінці листа пишається ще один його повний і оригінальний підпис, підкріплений печаткою з державними гербами і написом: „Z Bożej Łaski"...

Я нарошно переписав стільки з княжого листа, щоби доказати правдивість його і переконати „Chwil-ю", що не всі, які думають про корону, є варіятами.

Хто знає, може це мій знайомий, князь Paweł-Salwator, зявився нечайно на соймовій галерії, щоби голосно і отверто зголосити свої претенсії до престола.

А що польський сойм не проголосив його моментально монархом, то це певно наслідки кульоарних інтриґ Вітоса, який теж походить у простій лінії від Пяста.

Галактіон Чіпка.

На гостинних виступах.

По відвідинах Бенеша. — Голоси преси. — „Неделікатні" питання і різкі відповіди.

Преса обох нових союзників широко розписується про вагу й далекосяглість польсько-чеського порозуміння.

Чеська преса, зовсім природно, теж радіє успіхами свого міністра. „Венков", орган аграріїв, основи правительственного бльоку в Чехії, обмежується до загальників в роді того, що світ тужить за ідеалами людськости, правдивої демократії і мира. Тому Польща й Чехословаччина, здобувши незалежність, повинні жити як добрі сусіди. Крамаржові „Народні Лісти" зазначують потребу господарського й політичного порозуміння з Польщею. Поруч цих обережних вияв втіхи, правдивим захопленням розсипалася півурядова „Чехословацка Република". „Все, що нас ділило від Польщі — пишеться там — належить до минувшини. Зближення є гаслом будуччини. Обі держави, що здобули незалежність в крівавих боях світової війни, бажають працювати в обопільному порозумінні з метою, щоби марево війни зникло раз на все".

Французька преса, особливо бульварна, з приводу відвідин Бенеша, величає керманичів польської й чехословацької політики, бо тим чином твориться на сході Европи бльок чотирьох народів, що піддержуватимуть істнуючі трактати. Одночасно польсько-чеське порозуміння є конечне з огляду на Німеччину, бо тим чином Франція матиме міцнійше опертя на міжнародній арені.

Перед своїм відїздом мін. Бенеш прийняв також кореспондентів закордонної преси. Представник „Ро сти" і кореспондент „Франкфуртер Цайтунг" притиснули чехословацького Бісмарка до муру, бажаючи довідатися, яке є його становище до рижського трактату і східних границь Польщі. Ясно, що таке недипльоматичне, безпосереднє ставлення справи в столиці Польщі вивело з рівноваги Бенеша. Не маючи иншого виходу, Бенеш різко заявив, що в тій справі він вже висловився в чеськім парляменті.

Тоді представник „Рости" посунувся в своїй щирости ще дальше і поставив питання в справі наміреного закриття українського університету в Празі і припинення допомоги українським студентам зі Сх. Галичини та поведінки супроти галицьких емігрантів в Чехословаччині. На те п. Бенеш подратований відповів різко: „То вас нішо не обходить. То інтересує тільки Чехословаччину і Польщу".

Заяву п. Бенеша з великою радістю прийняла до відома польська преса. Не будемо входити в зміст цеї заяви, та уважаємо вказаним зазначити, що всі ті справи, які порушив представник „Рости", в першу чергу обходять нас, Українців з Галичини і Волині, а в дальшу чергу весь український народ. Свої справи з Чехами хочемо управильнити безпосередно, а не через Варшаву.

НОВИНКИ.

— **Пригадуємо всім**, що в неділю дн. 26. відбудеться о 12. год. у салі „Народнього Дому" велике віче з рефератом про те „Як боротись з голодом в українських селах?" З огляду на вагу справи, „Красвий Комітет Допомоги Голодному Селу" сподіється, що громадяне м. Львова являться на віче численно.

— **Конфіската**. У вчорашньому (89) числі „Діла" сконфісковано одно речення передової статті п. н. „В братерських обіймах" і останнє речення з „Відгуків дня" „Посвяточні рефлексії".

— **Відгуки вбивства Софрона Матвіяса, директора жін. гімназії в Перемишлі**. Державна прокуратура в Хусті на Закарпаттю (ЧСР.), доручила на днях акт обвинувачення студ. мед.: 1) Дмитрові Микиті, 2) Степанові Фреєві і 3) Володимирові Сорохтеєві, які від осени 1924 р. находяться у слідчій вязниці в Хусті на Закарпаттю. Обвинуваченому Дмитрові Микиті закидується злочин вбивства (мбрду), поповненого на дир. Матвіясові разом з Романом Волощуком, двом другим пропинт уділення помочі до втечі з меж польської держави після доконаного вбивства. Розправа проти всіх вище наведених відбудеться в найкоротшому часі в Хусті. Оборону обвинувачених перебрав д-р Олександер Бадан з Хусту. Про вислід розправи подамо звідомлення.

— **Нагінка на перемиську гімназію**. Одна з найкращих українських середніх шкіл — українська гімназія в Перемишлі — є сіллю в оці Прушинського et cons. з тої простої причини, що вона — найдальше висунена на захід. Свого часу ми звертали увагу, як гнебно „Слово польске" старається використати трагічну смерть дир. семінарії Матвіяса задля репресій проти тої гімназії, при чому, як звичайно, автор відповідних денунціяторських заміток у вшехпольській газеті не журався крайніх наклепів. У числі з 27. ц. м. „Сл. п." знову накликує до розвязання перемиської гімназії, називаючи її „яскинею розбійників", покликуючись на те, що бушім-то один з учнів гімназії порвався на директора Грицака. При цій „оказії" знову перепутано всілякі побрехеньки на українські школи в Коломиї, Сокалі, Яворові, Дрогобичі, Львові, Долині й Рогатині. Як переконуючий аргумент на потребу розвязання української державної гімназії в Перемишлі має м. и. служити: безпідставне арештування дир. приватної української гімназії в Рогатині, п. Антона Крушельницького, якого, nota bene, негайно звільнили були й перепросили за „помилку"!

— **Політичні розправи**. Всупереч досесенням деяких польських газет, розправа проти трьох українських послів Сергія Козицького, Максима Чучмая і Павла Васильчука відбудеться 6. травня н. р. в Рівному; на всякий випадок офіціяльне відкликання розправи досіль невідоме. На 18. травня розписано розправу Степана Панчишина, друкарського робітника зі Львова, в окружному карному суді у Варшаві, під закидом співучасти в організуванні втечі Вечоркевичеві і Батіньскому з варшавської тюрми. Тогож дня відбудеться у карному суді в Замостю розправа проти Попка і тов. обвинувачених у злочині образи релігії. Тло цієї остальної справи дуже цікаве: подія відогралась підчас відбирання православної церкви на Холмщині одним войовничим польським ксьондзом. Дня 19. травня відбудеться в Рівному 4-та з ряду розправа проти Павла Бондаренка за злочин організування повстання. Дня 26-го травня відбудеться у Любліні в апеляційному суді розправа проти Сергія Дробина з Луцька, б. редактора „Селянської Долі", засудженого в Луцьку на три місяці вязниці за політичні статті.

— **Хто коли винуватий?** ... Цікаву паралелю можна би повести з авантурами, які в останніх двох днях розігрались на вулицях Львова поміж палкими польськими студентами політехніки й поліцієнтами. На Льва Сапіги три пяні студенти наробили такого бешкету, що пшодовнік комісаріяту поліції Рада довго буде носити памятки. Вчора знову два польські студенти, Забжевскі і Хшановскі так свобідно поводились на Ягайлонській вулиці, що агент Зоболевіч зробив їм увагу. Тоді вони штовхнули Зоболевіча так, що мало не перекинувся, а коли він побіг закликати поліціянта, оба по отнічі студенти дігнали його й так частували пастуками, що счинилося велике збіговище. Авантурників відвели на поліцію, вилегітимували й негайно випустили на волю. В обох випадках „Сл. польске" обвинувачує — поліцію, яка бушім то спровокувала авантуру „нетактовною поведінкою". Студенти, які били поліцієнтів, є в очах патріотичної газети цілком виправдані. Цікаво, як малась би справа, коли би український студент дозволив собі в білий день на головній вулиці Львова заместити поліціянта пастуком у груди?!

ОСТАННІ ВІСТИ.

Розправа українських послів.

Перед карним судом у Рівному зачинається 6. травня розправа трьох українських послів: Васильчука, Козицького й Чучмая. Боронять адв.: д-р Лев Ганкевич, д-р Макс Левицький, д-р Дмитро Левицький, посол Підгірський і сенатор Карпінський. Оборона покликала 154 свідків. Пос. Васильчук вніс просьбу, щоби візвати як знавців ряд визначних політиків зах. евр. держав. Суд відкинув цю просьбу, з цим, що годиться на їх візвання, коли обвинувачені понесуть кошти спровадження тих свідків. Пос. Васильчук звернувся тому до б. премієрів В. Британії Л. Джорджа й Р. Мек Донельда, б. мін. Гендерсона, прем. Пенлеве, посла Кашена, б. міністра Крамаржа, з просьбою, щоби приїхали на розправу для сконстатування, що в правових державах критика уряду не є злочином, противно є правом не лише посла але кождого горожанина. Розправу з причини покликання нових свідків мабуть відложать на необмежений час.

Нові посли в українськім клюбі.

До українського соймового клюбу вступили 24. IV. посли Тимощук, Павлюк і Мохнюк, що досі були безпартійні За мотив подали теперішнє положення українського народу, мученого арештуваннями, видаванням послів судам і т. д.

Концентрація військ на Україні.

„Курєр Поранни" подає поголоску, що совіти сконцентрували на Україні 14 найліпших дивізій, які розміщено вздовж румунської границі.

Кріза бельгійського уряду.

Вандервельд повідомив короля, що зрікається місії утворення уряду.

Нота Югославії до Болгарії.

Югославянський уряд вислав ноту до болгарського уряду, в якій вказав на вороже становище проти Югославії як в собранію так і в болгарській пресі. Нота зазначує далі, що як відповідь не буде вдоволяюча, то югославянський уряд буде приневолений прийняти енергійні зарядження супроти Болгарії.

Димісія мін. зем. реформ.

Мін. зем. реформ Копчиньскі з причини некорисного голосування в соймовій комісії зем. реформ подався до димісії. Димісію прийнято.

Греція побільшує армію.

З Льондону доносять, що на знак протесту проти збільшення болгарської армії, Греки також побільшують свою армію.

Иоффе наслідником Войкова?

Як наслідника Войкова на становище посла в Варшаві, вичисляють Иоффе.

Зі спорту.

Міжнародня олімпіяда й Українці.

Згідно з постановою найвисшого олімпійського комітету, найблизша міжнародня Олімпіяда мала би відбутися в Голяндії 1928 р. правдоподібно в Амстердамі. Але доходять відомости, що голяндський уряд не хоче признати кредитів на будову стадіону та инших уладжень, потрібних до міжнародніх змагань. На випадок, коли би Голяндія дефінітивно відмовилася, Олімпіяда відбулаби ся в Льос Анджельос (Півн. Каліфорнія Злд. Держави Півн. Америки).

Неодного з українських змагунів цікавить питання, коли наш нарід зможе брати участь на міжнар. олімпіядах. Малою є для нас потіхою, що на 1000 народів світа лише 45 брало участь у минулорічних змаганнях і що не записані у ній такі численні і державні народи як Китайці, Москалі, Індуси. Але в тім річ, що ті народи мало хто вважає високо культурними. Що правда сама участь в Олімпіяді не дає ще патенту на культурність, але з другої сторони не треба пропускати нїякої нагоди, щоби виказати свою національну зрілість і здатність перед ширшим світом.

Але чи є з чим їхати?

Першою умовою приняття якогось народу до олімпійських змагань є Національний Олімпійський Комітет. Такий комітет ми могли би засновати тільки в Галичині, бо Рад. Україна зі своїми спартакіядами оминає взаємин із буржуазним заходом і сама без Московщини на них участи брати не буде. У Львові маємо статутове Тов-о прихильників спорту, яке можна би перетворити в Олімпійський Комітет. Приклад Чехії показує, що й недержавні народи бували допущені до Олімпіяд, а Фінляндці показали, що й малочисельний народ (3 міл.) може заняти високе місце серед переможців під умовою, що руханка і спорт є масово поширені в краю.

На жаль у нас і руханка і спорт досі ще мало популярні. Поки що зроблені у нас початки. А саме Український Спортовий Союз розвиває дуже успішну діяльність та ставить собі головною метою зорганізувати союзи для окремих галузей атлетики і спорту.

Перш усього всі наші змагуни повинні бути зорганізовані, себто бути дїяльними членами своїх клюбів, а через них повинні бути зареєстровані у фаховім Союзі. Клюби мусять мати тренерів, бо без того поступ у спортовім ділі неможливий. Український спорт. Союз має тренера до атлетики, але він може вишколювати лише сяк-так підготованих змагунів.

Найкращою підготовкою до спортів є руханка й атлетика. Що-правда, на Заході Европи дається завважити досить гостра ривалізація між руханкою і змагом, але в нас вона ще не назріла. Фактом є, що руханики є звичайно також добрими змагунами.

Спорт давно вже перестав бути розвагою заможніх людей. Він проникає вже у всі верстви народу, вже є робітничі і селянські спортові дружини. Спорт є наукою і могутнім чинником національного виховання. Кожний спорт має свої правила і приписи, нераз дуже дрібничкові, які зглубша мусить знати змагун, коли не хоче бути дилетантом. Дальше, модерний спорт вимагає певного способу життя, дієти, масажів. Справжній змагун мусить зректися всяких наркотиків та нічних гулянок.

Ба що більше: визначні успіхи можливі тільки при спеціялізації. Нема чоловіка, що опанував би рівно добре бодай половину спортів. За те є вже спеціялісти самого маратонського бігу або бігу з плітками або скоку в даль, тенісу, футболю.

Тут переходжу до важного питання професійности змагунів, особливо грачів, яке досі олімпійськими приписами не вирішене. Чистий спорт признає лише аматорство, але з другого боку є фактом, що на останню олімпіяду допущені були професійні дружини копунів Італії й Еспанії. По великих клюбах майже всюди футболісти є платні. Український копаний мяч (у Галичині) стоїть так низько головно тому, що не маємо чим оплатити грачів за їх „працю", бо чейже змагання годі назвати розривкою, коли грач кладе на карту не лише здоровля, але часто й життя.

Другою причиною слабого розвитку українського спорту є брак міжнародніх стрічь. За всяку ціну мусимо знайти звязок бодай з копунами инших українських земель, переділених кордонами. Знаємо певно, що є українські дружини, сильніщі від „України". Уже тепер грали би з нами литовські, німецькі і чеські дружини. Але спроваджувати заграничні дружини на те, щоби грали при порожній площі — сором і не оплатиться. Моральна користь була би, бо від них наші змагуни могли би богато дечого навчитися.

Для початкової науки вистарчив би покищо спортовий курс, уладжений Українським Спортовим Союзом та обсланий всіми українськими клюбами зах. України. Дальшу працю повинні вести тренери на місцях.

Ідею спорту треба всіми способами поширювати в громадянстві, стягати і вишколювати надійні сили, не лякаючись видатків.

Т. Франко.

Вісти з Українського Спортового Союза.

Спортова Рада взиває всі спортові кружки і товариства, щоби найдальше до кінця квітня цр. вислали до каси Союза обовязкову оплату за рік 1925 а саме 5 зол. вписове від клюбу і по 50 сотиків від кождого члена. Заразом пригадуємо обовязок предложення виказу змагунів.

Спортові товариства і кружки, які не виповнять цих вимог, не будуть допущені до участи в чергових Запоріжських ігрищах.

За Спортову Раду:
Осип Навроцький голова. *Василь Решитилович* секретар.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

ОПОВІСТКИ.

Прогулька на Ковтунову гору (околи гетьмана Дорошенка), заходом тов. „Пласт" відбудеться в неділю 26. квітня н. р. Збірка під костелом св. Анни, (перехресте вул. Городецької і Яківської) о год. 10. перед пол. (точно). Прогулька тріватиме 3 до 4 годин. Члени безплатно, гості 50 сот. —1

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.